

Joballiancens særligt tilrettelagte
beskæftigelsesindsats (STB)
En økonomisk konsekvensberegning

JANUAR 2024

Joballiansens særligt tilrettelagte beskæftigelsesindsats (STB) – En økonomisk konsekvensberegning

Rapporten er udarbejdet af HBS Economics for Foreningsfællesskabet Ligeværd

© 2023 HBS Economics

HBS Economics
Ny Kongensgade 9B, 1. sal
1472 København K
Tlf. 8181 6262
info@hbseconomics.dk
www.hbseconomics.dk

HBS Economics' publikationer kan frit citeres med tydelig angivelse af kilden.

Forord

Samfundet kan spare 150 mio. kr. årligt og øge arbejdsudbuddet med omkring 700 fuldtidsbeskæftigede ved at investere i model Joballiancen. Det er konklusionen på denne rapport af HBS Economics, som viser de økonomiske konsekvenser, forudsat at man bringer model Joballiancen i anvendelse.

Beregningerne viser også, at det ikke koster kommunerne noget at investere i modellen. Den er stort set selvfinansierende det første år, og allerede i andet år er der en kommunal nettobesparelse på 30.000 kr. i gennemsnit pr. ung.

I dag er kun 12% af alle stu-unge videre i beskæftigelse eller uddannelse i første år efter stu-forløbet afsluttes. Det tal har været nogenlunde konstant i de otte år, hvor LigeVærd har lavet analyser på arbejdsmarkedstilknnytning efter stu-forløb for stu-elever. Ved at bruge model Joballiancen peger de første erfaringer på, at det tal kan øges til 64%.

Der er derfor god grund til at investere i model Joballiancen. Men selv hvis det skulle gå mindre godt end antaget, er der tale om en temmelig ufarlig investering. Følsomhedsberegninger i rapporten viser, at den forudsatte andel i beskæftigelse eller uddannelse skal ned på ca. 26 % efter Joballiances forløb, før den samlede offentlige nettobesparelse udgør 0 kr. årligt.

Når HBS Economics beregninger viser, at modellen kan øge antallet af unge, der kommer i job efter stu, til 64% af en årgang, så er det på baggrund af, at den er afprøvet på 140 stu-elever i et pilotprojekt. Heraf er 81% kommet i arbejde og har fastholdt deres tilknytning til arbejdsmarkedet og 3% er videre i uddannelse. Nogle af dem er fulgt i op til tre år. 11% er i skrivende stund i gang med 3. år på stu og fortsat i forløb. Og kun 5% er overgået til offentlig forsørgelse.

Det er en forudsætning for beregningerne af Joballiances effekter, at man følger den model, som er beskrevet i drejebogen.

I LigeVærd ved vi, at det har stor betydning for den enkelte ung at føle sig som en del af arbejdsmarkedet. Der er forskningsmæssigt belæg for, at det har positiv indflydelse på en lang række områder for den ung. Disse forhold er ikke medtaget i rapportens økonomiske beregninger.

Vi ved, at økonomi har stor betydning, når der træffes beslutninger i kommunerne. Vi er meget glade for, at vi med denne økonomianalyse kan dokumentere, at der ikke blot er øget livskvalitet at vinde for den enkelte ung, men at der også er en markant samfundsøkonomisk gevinst ved at benytte sig af Joballiances model.

Vi håber, at model og økonomianalyse kan være med til at vise, at der er behov for en lovgivningsmæssig beskrivelse af det, Joballiancen har vist. Vi håber, at vi med disse rapporter kan gøde jorden for en særligt tilrettelagt beskæftigelsesindsats (STB), der kan sikre stu-elever retten til et beskæftigelsesforløb, der imødekommer deres særlige behov og som kan bringe dem videre i uddannelse og job.

Denne rapport er et bilag til drejebogen for Joballiancen. Den beskrevne økonomi forudsætter derfor, at man følger modellen og anvisningerne ift. partnerskaber, opgavefordeling, koordinering og virksomhedskontakt m.m. Modellen påvirker forløbet i den særligt tilrettelagte ungdomsuddannelse og beskriver et overgangsforløb på 6 måneder i forlængelse af stu. Modellen beskriver altså en særligt tilrettelagt beskæftigelsesindsats (STB) for de stu-elever, der både vil og kan komme videre i uddannelse eller job.

God læselyst,
Esben Kullberg, direktør i Foreningsfælleskabet LigeVærd

Indhold

Sammenfatning	5
Baggrund	6
Samlede og kommunale økonomiske konsekvenser	7
Økonomisk konsekvens for udvalgte målgrupper	8
Langsigtede konsekvenser	11
Bilag A: Beregningstekniske forudsætninger	13
A.1 Forudsætninger for driftsomkostninger	13
A.2 Den beskæftigelsesmæssige effekt af Joballiancen	15
A.3 Ydelses, skatte- og fradragssatser	16
Bilag B: Tabeller m. kommunaløkonomisk konsekvens	18
B.1 Økonomisk konsekvens pr. gennemsnitlig elev	18
B.2 Økonomisk konsekvens pr. elev: Udvalgte målgrupper	19
Bilag C: Tabeller m. samlet økonomisk konsekvens	20
C.1 Økonomisk konsekvens pr. gennemsnitlig elev	20
C.2 Økonomisk konsekvens: Udvalgte målgrupper	21
C.3 Varig nettobesparelse og arbejdsudbud	22
Bilag D: Følsomhedsberegning	23

Sammenfatning

For unge med særlige behov er vejen til uddannelse og beskæftigelse udfordret. Foreningsfællesskabet LigeVærd har med Joballiancen udviklet en ny model, der forbedrer arbejdsmarkedstilknytningen for unge, som gennemfører en stu.

Foreningsfællesskabet LigeVærd har udviklet Joballiancen for at forbedre den særligt tilrettelagte ungdomsuddannelse (stu). Joballiancen er en model, der skal sikre et mere sammenhængende og helhedsorienteret forløb og overgang til videre uddannelse eller job. Joballiancen indeholder en særligt tilrettelagt beskæftigelsesindsats (STB), der er et halvårligt overgangsforløb, som skaber bæredygtig tilknytning til uddannelse eller arbejdsmarkedet med gode balancer mellem job, hverdag og fritid i forlængelse af stu-forløbet. LigeVærd har derved skabt rammerne for en forbedret beskæftigelsesindsats for denne gruppe af udsatte unge. De hidtidige erfaringer med Joballiancen viser, at de unges beskæftigelsespotentialer i højere grad indfries.

Det seks måneders overgangsforløb medfører en højere initial omkostning. Men beskæftigelseseffekterne af Joballiancen giver omvendt besparelser på fx jobcenterets indsats og på ydelsesudbetalinger, samt større indtægter gennem skat. Denne rapport præsenterer de økonomiske konsekvenser, der er forbundet med Joballiancen. Beregningerne er baseret på resultaterne af de gennemførte forløb sammenlignet med, hvordan målgruppen klarer sig på arbejdsmarkedet efter et traditionelt stu-forløb. Der er foretaget beregninger af de skønnede kommunale og samlede økonomiske konsekvenser for den gennemsnitlige deltager. Derudover er der gennemført beregninger af, hvor stort det varige økonomiske potentiale og skønnede arbejdsudbud er, hvis Joballiancen blev bredt ud til alle unge, som gennemfører stu. Resultaterne forudsætter, at man følger modellen og anvisningerne ift. partnerskaber, opgavefordeling, koordinering og virksomhedskontakt m.m.

Rapportens hovedresultater

Joballiancen er stort set selvfinansierende i første år

Den initiale meromkostning til Joballiancens særligt tilrettelagte beskæftigelsesindsats (STB) afholdes i løbet af det første halve år efter stu-forløbet afsluttes. I løbet af det første år er Joballiancens model omtrent selvfinansierende, da de initiale meromkostninger opvejes af øgede indtægter fra skat og tilbageløb samt af lavere ydelsesudgifter. Det sker som følge af en øget andel i beskæftigelse eller uddannelse i forbindelse med Joballiancens STB for stu-elever.

I andet år skaber Joballiancen en samfundsmæssig nettobesparelse

I andet år, hvor den initiale merudgift allerede er afholdt, indebærer effekten af Joballiancen en samlet nettobesparelse på ca. 40 tusinde kr. for en gennemsnitlige deltager. Der sker som følge af øgede skatteindtægter og reduktion af udgifter til ydelse, aktivering og øvrige jobcenteraktiviteter. Heraf udgør den kommunale nettobesparelse ca. 30 tusinde kr. for den gennemsnitlige elev.

Udrulning skønnes at give offentlig nettobesparelse på ca. 150 mio. kr.

Hvis Joballiancen udrulles til alle elever, der gennemfører en stu, skønnes det, at det vil forbedre de offentlige finanser i størrelsesordenen 150 mio. kr. årligt. Det dækker også over den initiale investering i Joballiancen (STB), der afholdes i første halve år. Provenuet er beregnet ud fra en antagelse om fastholdelse af beskæftigelseseffekten i de første tre år. Det beror på de hidtidige erfaringer fra Joballiancens arbejde. Efterfølgende antages effekten af indsatsen ud fra et forsigtighedsprincip at være forsvundet.

Udrulning skønnes at give arbejdsudbud på ca. 700 fuldtidsbeskæftigede

Hvis Joballiancen rulles ud til alle stu-elever, skønnes det, at den øgede andel i beskæftigelse vil resultere i et årligt nettoarbejdsudbud på 700 fuldtidsbeskæftigede om året. Det dækker over et øget antal unge i ordinært job, fleksjob og skånejob. Denne beregning forudsætter ligeledes ud fra et forsigtighedsprincip en treårig varighed af beskæftigelseseffekten.

Relativ lille effekt vil fortsat give nettobesparelse

Beregningerne forudsætter, at Joballiancen øger andelen af unge i beskæftigelse eller uddannelse til 64%. Det er på linje med de observerede resultater fra Joballiancens pilotprojekt, men korrigeret for en række forsigtighedsprincipper. I rapporten er der foretaget følsomhedsberegninger af denne antagelse. Følsomhedsberegningerne viser, at den forudsatte andel i beskæftigelse eller uddannelse skal ned på ca. 26% efter Joballiancens STB-forløb, før den samlede offentlige nettobesparelse udgør 0 kr. årligt. I forhold til Joballiancens hidtidige resultater er 26% i beskæftigelse eller uddannelse en relativt lille andel.

Baggrund

Prisen for seks måneders overgangsforløb (STB) efter stu er 30 tusinde kr. for den gennemsnitlige elev. Overgangsforløbet er beskrevet i en særskilt drejebog og er en forudsætning for at opnå effekterne af model Joballiancen.

For unge med særlige behov er vejen til uddannelse og job udfordret. Den særligt tilrettelagte ungdomsuddannelses (stu) formål er, at unge med særlige behov opnår personlige, sociale og faglige kompetencer til en så selvstændig og aktiv deltagelse i voksenlivet som muligt og at give unge med potentiale herfor forudsætninger for videre uddannelse og beskæftigelse. Den særligt tilrettelagte ungdomsuddannelse retter sig mod unge, der ikke har mulighed for at gennemføre en anden ungdomsuddannelse¹.

I gennemsnit er 29% af unge, der har gennemført en stu, på førtidspension allerede ugen efter forløbets afslutning, og fire år efter stu-forløbets afslutning er 43% af de unge på førtidspension. I første år efter stu-forløbet afsluttes, er 12% af de unge i job eller uddannelse². Selvom det ikke er alle stu-elever, der kan eller skal i arbejde, så er der potentiale for bedre tilknytning til arbejdsmarkedet gennem fx skåne- eller fleksjob.

På den baggrund har Foreningsfællesskabet Ligeværd taget initiativ til Joballiancen. Joballiancen er udviklet fra 2019-2023 i et pilotprojekt, hvor fem stu-steder, 35 kommuner og mere end 200 virksomheder har deltaget. Erfaringerne fra dette pilotprojekt er beskrevet i en drejebog, som udførligt gennemgår den særligt tilrettelagte beskæftigelsesindsats (STB) målrettet stu-elever med potentiale for job eller uddannelse.

Resultaterne i denne økonomirapport hænger uløseligt sammen med drejebogen. Den afgørende forudsætning for at opnå effekterne af model Joballiancen er altså, at kommune og stu-sted arbejder efter den model, som drejebogen beskriver. Det inkluderer et overgangsforløb (STB) efter stu. I overgangsforløbet (STB) mellem stu og beskæftigelse er den enkelte unge tilknyttet stu-stedet i seks måneder efter uddannelsens afslutning. Stu-stedet påtager sig i den periode den koordinerende opgave på tværs af lovgivning, forvaltninger, aktører m.v. Stu-stedet påtager sig derudover en række administrative opgaver, beskrivelser, dokumentation mv. under den unges STB-forløb. Boks 1 beskriver de omkostninger, der er forbundet med det halvårslige overgangsforløb og beskæftigelseseffekten.

Boks 1: Udgifter og resultater ift. øget andel i beskæftigelse og uddannelse

Joballiances partnerskaber vurderer, at udgifterne til STB er ca. 30 tusinde kr. for den gennemsnitlige elev. Selvom stu-stedet overtager mange opgaver fra jobcenteret, vil der fortsat være enkelte opgaver placeret i jobcenteret. Vi estimerer på baggrund af dette, at et STB-forløb i gennemsnit koster 18.000 kr. mere pr. ung, end beskæftigelsesindsatsen i det første halve år for en ung, der har gennemført et traditionelt stu-forløb. Dog vil beskæftigelseseffekten medføre en reduktion af udgifter til beskæftigelsesindsatsen i den efterfølgende periode.

Joballiances aktivitetsmæssige resultater har hidtil vist sig at være rigtig gode. På nuværende tidspunkt er 94% af de unge, der har afsluttet forløbet, enten i beskæftigelse eller uddannelse. Resultaterne for de første unge, der var gennem Joballiances model, viser også, at der har været fuldstændig fastholdelse i job eller uddannelse gennem alle tre år. Meromkostningen til Joballiances STB bliver derved vejet op af sparede udgifter til ydelser og stigende provenu fra bl.a. skat i de efterfølgende perioder. Derudover medfører det efterfølgende sparede udgifter til jobcenteret. Se boks 2 og Bilag A for yderligere detaljer.

¹ Kilde: "Bekendtgørelse af lov om særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse (stu-loven)", Retsinformation.dk, LBK nr. 1077 af 11/08/2023

² Tallene dækker perioden 2016-2020. Kilde: "Arbejdsmarkedstilknytning efter STU-forløb", HBS Economics (2022)

Samlede og kommunale økonomiske konsekvenser

Kommunens initiale merinvestering til overgangsforløbet opvejes allerede i første år, hvor den gennemsnitlige kommunale konsekvens er en meget lille forøgelse af nettoomkostningerne for den gennemsnitlige stu-elev. Allerede i andet år er der en kommunal nettobesparelse på 30 tusinde kr. for den gennemsnitlige stu-elev.

I dette afsnit ser vi nærmere på de økonomiske konsekvenser af Joballiancen. Konkret præsenteres hhv. de kommunale og samlede omkostninger for en gennemsnitlig ung i første og andet år efter stu-forløbet. De beregningstekniske forudsætninger er beskrevet i boks 2 og mere detaljeret i Bilag A.

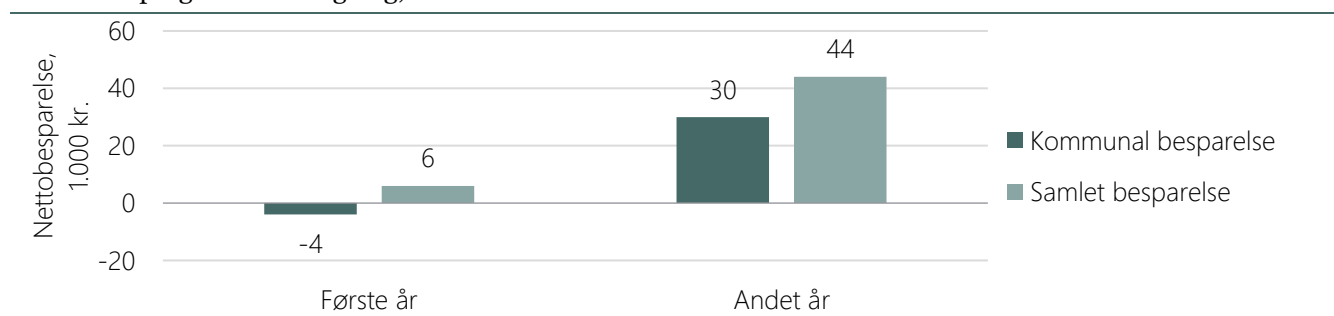
Figur 1 viser, at nettoomkostningerne for en gennemsnitlig ung stort set er uændret et år efter stu-forløbets afslutning, når man sammenligner et traditionelt forløb med et forløb efter Joballiancens model. Det betyder, at den initiale merinvestering til overgangsforløbet allerede i første år opvejes af øget skatteprovenu, lavere ydelser og færre udgifter til beskæftigelsesindsats i jobcentret som følge af beskæftigelseseffekten. Der er tale om en samlet nettobesparelse på 6 tusinde kr. første år, når der tages højde for alle udgifter og indtægter.

Den gennemsnitlige kommunale konsekvens er en meget lille forøgelse af nettoomkostningerne for den gennemsnitlige stu-elev i det første år. Det dækker over, at de forøgede driftsomkostninger i det første halve år overstiger besparelser på ydelsesudgifter og stigning i kommunalt skatteprovenu.

Figur 1 viser også nettobesparelsen for en gennemsnitlig ung i andet år efter stu-forløbet er gennemført. Alle ekstraudgifter til Joballiancens overgangsforløb, særligt tilrettelagte beskæftigelsesindsats (STB), afholdes i første år. Nettobesparelsen i andet år er derved et udtryk for den samlede besparelse, der følger af den øgede beskæftigelseseffekt fra et forløb efter Joballiancens model, når den initiale investering allerede er afholdt. Hvis effekterne viser sig at være mere permanente, vil det også være et udtryk for den varige årlige besparelse for en gennemsnitlig ung. Figuren viser, at der vil der være en kommunal andetårs nettobesparelse på 30 tusinde kr. for den gennemsnitlige stu-elev, mens den samlede nettobesparelse er 44 tusinde kr.

Figur 1. Nettobesparelse for en gennemsnitlig ung

Nettobesparelse ved Joballiancen første og andet år efter afslutning af stu-forløb sammenlignet med et traditionelt forløb pr. gennemsnitlig ung, 1.000 kr.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik, Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, Skatteforvaltningen, borger.dk, Arbejdsgiverforeningen KA, Finansministeriet, FT2021/22: "BEU Alm. del-spm., 215" – endeligt svar (5. april 2022), og Foreningsfælleskabet Ligeværd.

Note: I den kommunale konsekvensberegning tages der højde for driftsomkostninger, ydelsesomkostninger og provenu af den gennemsnitlige kommuneskat. I den samlede konsekvens tages der yderligere højde for provenu af AM-bidrag, bund- og topskat, moms og afgifter (tilbageløb). I driftsomkostninger indgår omkostninger til beskæftigelsesindsats i kommunen og på stu-stedet (sidstnævnte kun i Joballiancen).

Økonomisk konsekvens for udvalgte målgrupper

Der vil være en kommunal nettobesparelse på 11 tusinde kr. og en samlet nettobesparelse på 44 tusinde kr. i det første år, hvis man sammenligner en elev, der kommer i ressourceforløb efter et traditionelt stu-forløb, med en elev, der kommer i fleksjob efter et Joballiancen-forløb.

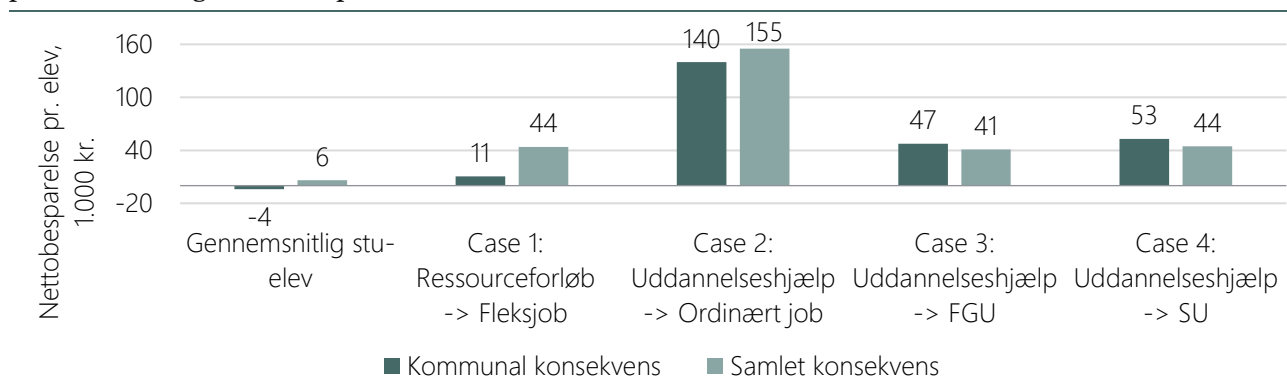
I dette afsnit ser vi nærmere på en række udvalgte målgrupper. I de forskellige cases sammenlignes en ung, der har gennemført et traditionelt stu-forløb og er endt i én situation, med en ung, der har gennemført et stu-forløb efter Joballiancens model og er endt i en anden situation.

I Figur 2 fremgår førsteårs nettobesparelse for fire cases. Case 1 viser, at en elev, der har gennemført Joballiancens model og er videre i fleksjob, giver en kommunal førsteårs nettobesparelse på 11 tusinde kr. og en samlet førsteårs nettobesparelse på 44 tusinde kr., når vi sammenligner med en elev, der har gennemført et traditionelt stu-forløb og er endt i et ressourceforløb. I den kommunale konsekvensberegning tages der højde for driftsomkostninger inkl. den initiale meromkostning til overgangsforløb samt ydelser og kommunalskat. I de samlede nettobesparelser tages der yderligere højde for bundskat, AM-bidrag, moms og afgifter.

I case 2 sammenlignes en elev på uddannelseshjælp (traditionelt forløb) med en elev i ordinært job (Joballiancen). Det vil resultere i en kommunal nettobesparelse på 140 tusinde kr. og en samlet nettobesparelse på 155 tusinde kr. i det første år. I case 3 og 4 sammenlignes en ung på uddannelseshjælp (traditionelt forløb) med hhv. elev på forberedende grunduddannelse (fgu), som modtager skoleydelse, og en ung i almen uddannelse, der modtager SU (Joballiancen). Faldet i indkomst fra uddannelseshjælp til hhv. skoleydelse og SU betyder, at der udover driftsomkostninger er et negativt nettobidrag fra skat mv. Besparelsen på ydelse medfører en kommunal nettobesparelse på hhv. 47 og 53 tusinde kr. i første år. Når der tages højde for nedgangen i provenu fra skat, afgifter og moms, er den samlede nettobesparelse det første år på hhv. 41 og 44 tusinde kr. Figuren viser også nettobesparelsen for den gennemsnitlige elev fra figur 1 til sammenligning.

Figur 2. Førsteårs nettobesparelse ved Joballiancens stu-model

Nettobesparelse første år efter færdiggjort stu-forløb pr. elev for den gennemsnitlige elev og fire cases fordelt på kommunal og samlet besparelse.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik, Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, Skatteforvaltningen, borger.dk, Arbejdsgiverforeningen KA, Finansministeriet, FT2021/22: "BEU Alm. del-spm., 215" – endeligt svar (5. april 2022), og Foreningsfællesskabet Ligeværd.

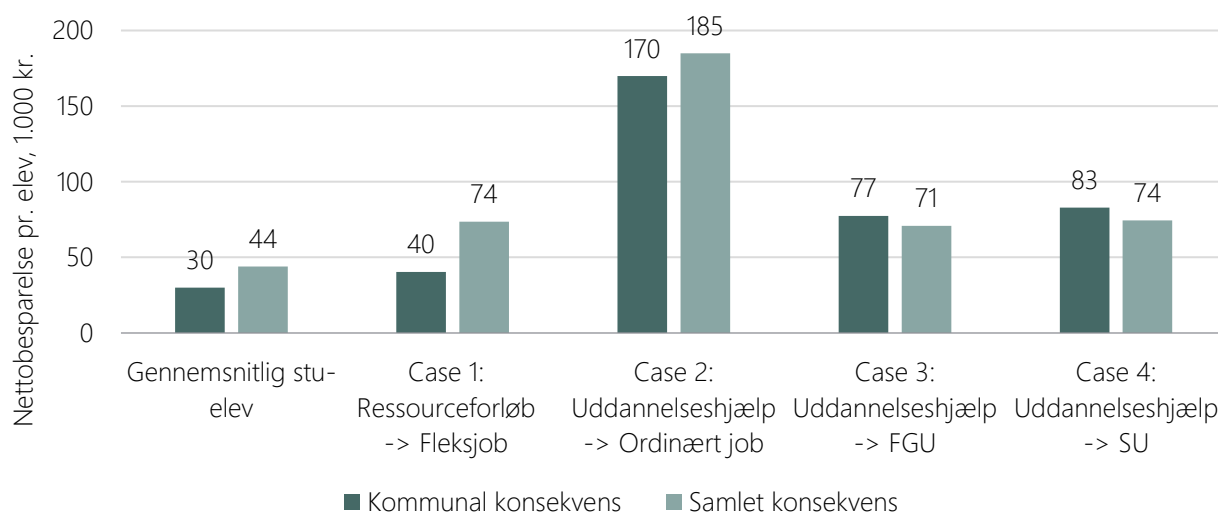
Note: I den kommunale konsekvens tages der højde for driftsomkostninger, ydelsesomkostninger og provenu af kommunalskat. I den samlede konsekvens tages der yderligere højde for provenu af AM-bidrag, bund- og topskat, moms og afgifter (tilbageløb). I hver case sammenlignes en elev der har gennemført et traditionelt forløb og er endt i den førstnævnte situation med en elev der har gennemført et forløb i Joballiancens model og er endt i den sidstnævnte situation.

I Figur 3 fremgår andetårs nettobesparelse for de fire cases samt for en gennemsnitlig ung. I case 1, hvor en traditionel elev, der ender på ressourceforløb, sammenlignes med en Joballiancen-elev, der ender i fleksjob, er der en kommunal andetårs nettobesparelse på 40 tusinde kr., og en samlet andetårs nettobesparelse på 74 tusinde kr. I disse beregninger er den initale merinvestering til Joballiances overgangsforløb, STB, allerede afholdt. Nettobesparelsen er derved et udtryk for besparelse på kommunal drift og ydelser samt et øget provenu fra skat mv.

I case 2, hvor en elev på uddannelseshjælp efter et traditionelt forløb sammenlignes med en elev i ordinært job efter et Joballiancen-forløb, er den kommunale andetårs nettobesparelse på 170 tusinde kr., og den samlede andetårs nettobesparelse på 185 tusinde kr. I case 3 og 4 sammenlignes en elev på uddannelseshjælp med en elev på hhv. fgU (skoleydelse) og alm. uddannelse (SU-berettiget). I disse cases er den kommunale andetårs nettobesparelse på hhv. 77 og 83 tusinde kr., mens den samlede andetårs nettobesparelse er hhv. 71 og 74 tusinde kr. I figur 3 kan de udvalgte målgrupper ligeledes sammenlignes med andetårs nettobesparelsen for en gennemsnitlig stu-elev.

Figur 3. Andetårs nettobesparelse ved Joballiancen

Nettobesparelse andet år efter færdiggjort stu-forløb pr. gennemsnitlige elev og fire cases fordelt på kommunal og samlet besparelse. Nettobesparelsen er et udtryk for forskellen mellem det traditionelle stu-forløb og et stu-forløb efter Joballiances model.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik, Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, Skatteforvaltningen, borger.dk, Arbejdsgiverforeningen KA, Finansministeriet, FT2021/22: "BEU Alm. del-spm., 215" – endeligt svar (5. april 2022), og Ligeværd.

Note: I den kommunale konsekvens tages der højde for driftsomkostninger, ydelsesomkostninger og provenu af kommunalskat. I den samlede konsekvens tages der yderligere højde for provenu af AM-bidrag, bund- og topskat, moms og afgifter (tilbageløb). I hver case sammenlignes en elev der har gennemført et traditionelt forløb og er endt i den førstnævnte situation (fx ressourceforløb) med en elev der har gennemført et forløb i Joballiances model og er endt i den sidstnævnte situation (fx fleksjob). I case 3 og 4 modtager eleven skoleydelse (FGU) eller SU og har derfor mindre indkomst end en ung på uddannelseshjælp. Det betyder, at skatteindtægterne mindskes således at når alle skatteindtægter medtages i den samlede beregning, så falder nettobesparelsen.

Boks 2: Beregningstekniske forudsætninger

Driftsomkostninger

Joballiancens stu-forløb er anderledes end et traditionelt stu-forløb, men udgifterne til selve stu-forløbet er de samme. Derfor tager beregningerne i denne rapport kun udgangspunkt i de driftsmæssige udgifter, der ligger efter, selve stu-forløbet er afsluttet. Derudover tages der ikke højde for eventuelle forskelle i frafald i løbet af uddannelsen.

Efter et traditionelt stu-forløb vil elever, der ikke kommer direkte i beskæftigelse, uddannelse eller førtidspension overgå til indsats i jobcenteret. En traditionel stu-elev vil i gennemsnit koste ca. 16 tusinde kr. i det første halve år, efter stu-forløbet er afsluttet. Det dækker over omkostninger til aktivering, mentor, hjælpemidler og befordring, administrative opgaver og puljemidler. De halvårslige enhedsomkostninger varierer i stor grad efter målgruppe i jobcentret. De gennemsnitlige halvårslige omkostninger er beregnet på baggrund af den beskæftigelses-, uddannelses- og ydelsesmæssige fordeling i det første halve år, efter stu-forløbet afsluttes. Tallene dækker også over, at en andel af gruppen ikke medfører omkostninger i kommunal regi (fx unge i ordinært job).

I Joballiancens model indgår en særligt tilrettelagt beskæftigelsesindsats (STB). Denne STB er et halvårligt overgangsforløb. I det første halve år efter en ung har afsluttet et stu-forløb gennem Joballiancens model, vil den unge fortsat være tilknyttet stu-stedet. Joballiancen vurderer, at overgangsforløbet koster 30.000 kr. for en gennemsnitlig ung. Dertil kommer, at nogle udgifter vil fortsætte i jobcenteret. Konkret har vi antaget, at 25 % af udgifter til aktivering og administration fortsætter i kommunen, og at hele udgiften til hjælpemidler, befordring og særlig indsats fortsætter i kommunen. Det betyder, at det første halve år for en gennemsnitlig ung koster ca. 34.000 kr. Det svarer til en meromkostning pr. ung på 18.000 kr. i det første halve år.

Aktivitetsmæssig effekt

I perioden 2016 til 2020 var 29% af en årgang, der gennemførte et stu-forløb på førtidspension allerede ugen efter afslutningen på deres forløb. Denne andel vokser til 43%, fire år efter stu-forløbet er afsluttet. Samtidigt var i gennemsnit 12% af en årgang i job eller uddannelse i det første år efter afsluttet stu, mens 18% og 23% var i job eller uddannelse hhv. to og tre år efter stu-forløbets afslutning.

Joballiancens resultater viser, at 94% af de unge, der har afsluttet forløbet, er i job eller uddannelse. Derudover viser resultaterne, at de unge har holdt fast i deres arbejdsmarkedstilknnytning i op til tre år, efter forløbet er afsluttet (maksimale nuværende periode). Joballiancens model henvender sig dog til de unge, der har et beskæftigelsespotentiale. Derudover er der kun 124 unge, der har gennemført et forløb efter Joballiancens model, og datagrundlaget er derfor relativt lille. Det betyder konkret, at det synes usikkert at antage at 94% af en samlet årgang vil ende i job eller uddannelse, hvis Joballiancens model implementeres bredt.

Ud fra et forsigtighedsprincip har vi derfor antaget, at andelen af de unge, der er på førtidspension 6 måneder efter endt stu-forløb, er uændret ved en implementering af Joballiancens model. Det skyldes, at denne gruppe vurderes at have det laveste beskæftigelsespotentiale. På baggrund af Joballiancens resultater regner vi dermed med, at 94% af den resterende gruppe ender i job eller uddannelse. Det svarer til, at ca. 64% af en hel årgang vil ende i job eller uddannelse. Da overgangsforløbet (STB) dækker det første halve år efter stu-forløbets afslutning antager vi, at den fordelingsmæssige effekt træder i kraft, når STB-perioden er afsluttet. I det første halve år efter stu-forløbets afslutning antages det, at andelen i job eller uddannelse er den samme som efter et traditionelt forløb (ca. 10%).

Det er i den forbindelse vigtigt at pointere, at Joballiancens model også henvender sig til unge, der potentielt vil ende på førtidspension. Modellen har endda vist sig succesfuld i forhold til at flytte unge, der med overvejende sandsynlighed var endt på førtidspension, til job eller uddannelse. Der er altså tale om en beregningsteknisk forudsætning, som frasorterer den del af målgruppen der vurderes at være længst fra arbejdsmarkedet, selvom de potentielt vil kunne drage nytte af et overgangsforløb (STB).

Langsigtet konsekvens

Da Joballiancens resultater viser, at der er en fastholdelse i tre år efter STB-forløbets afslutning, antager vi derudover, at 64% er i job eller uddannelse både i andet og tredje år. Beskæftigelseseffekten af Joballiancens model kan potentielt være længere end de tre år, der på nuværende tidspunkt er observeret. Ved fortsat at følge gruppen vil det i fremtiden vise sig, hvor stærk fastholdelseeffekten er. For nuværende er det ud fra et forsigtighedsprincip antaget, at den øgede andel i beskæftigelse eller uddannelse varer i tre år. Derved antages mereeffekten af både beskæftigelse og nettobesparelse at være nul fra år fire og frem.

For yderligere detaljer se Bilag A – Beregningstekniske forudsætninger.

Langsigtede konsekvenser

En fuld indfasning af Joballiancens model svarer til en estimeret årlig nettobesparelse på ca. 150 mio. kr. og et øget arbejdsudbud på 700 fuldtidsbeskæftigede.

De forrige afsnit viste, at der er en samlet førsteårs nettobesparelse på seks tusinde kr for den gennemsnitlige elev, mens den økonomiske konsekvens i andet år er en samlet nettobesparelse på 44 tusinde kr. I tredje år efter stu-forløbets afslutning vil den samlede nettobesparelse for den gennemsnitlige elev være 41 tusinde kr. (se Bilag C.1). Det dækker over, at andelen i job eller uddannelse efter et traditionelt stu-forløb stiger fra 18% i andet år til 23% i tredje år, mens andelen i job eller uddannelse efter et stu-forløb efter Joballiancens model (64%) fastholdes i både andet og tredje år. Derved bliver aktivitetsforskellen mindre.

I beregningerne er det forudsat, at andelen i job eller uddannelse er konstant for unge, der har gennemført et stu-forløb efter Joballiancens model i de første tre år. Det bygger på de hidtidige resultater fra Joballiancen, hvor de første unge afsluttede deres forløb for tre år siden. Resultaterne viser, at der er fuldstændig fastholdelse for de unge, som alle er i beskæftigelse eller uddannelse gennem alle tre år. Fastholdelsen af effekten kan potentielt være længere, men ud fra et forsigtighedsprincip holdes der fast i treårig varighed af effekten. Det betyder, at forskellen i aktivitetsandel antages at være nul fra fjerde år og frem, se bilag A.

I perioden 2016-2020 var der hvert år ca. 1.600 elever, der færdiggjorde et stu-forløb. Antagelsen om treårig varighed betyder, at fuld indfasning af Joballiancens model vil have effekt på tre årgange på et hvert givent tidspunkt. Den estimerede nettobesparelse svarer derved til en årlig besparelse på ca. 150 mio. kr., jf. bilag A og C.3.

Beskæftigelseseffekten betyder, at en øget andel er i job. Det dækker over et øget antal i ordinært job, men også fleksjob og skånejob (job med løntilskud for førtidspensionister). Det øgede antal timer ved treårig varighed svarer til et årligt øget beskæftigelsesudbud på ca. 700 fuldtidsbeskæftigede pr. år.

150 MIO. KR

I årlig nettobesparelse

700 fuldtidsbeskæftigede

I årligt nettoudbud

En følsomhedsberegning viser, at den årlige nettobesparelse går i nul, hvis 26% af en årgang ender i beskæftigelse eller uddannelse på baggrund af et stu-forløb efter Joballiancens model (se bilag D). Konkret er effekten af Joballiancens model (64%) beregnet på baggrund af Joballiancens hidtidige resultater og en række forsigtighedsskøn. Hvis en fuld implementering af Joballiancens model skulle vise sig at give lavere beskæftigelsesmæssig effekt, så skal kun 26% i beskæftigelse eller uddannelse, før den initiale investering opvejes og Joballiancens model er selvfinansierende. Hvis varigheden viser sig at være mere end tre år, vil de påvirke følsomhedsberegningen negativt, da den initiale investering vil fylde relativt mindre, når der beregnes på baggrund af fire eller flere årgange. Derved vil minimumseffekten af Joballiancens model være endnu mindre.

Derudover findes der en række afledte effekter af Joballiancens arbejde og resultater, der ikke er taget højde for i beregningerne. Effekten af Joballiancens model kan fx have konsekvenser for udgifterne til øvrige sociale ydelser. I boks 3 præsenteres en række udvalgte afledte effekter, der ikke indgår i beregningerne.

Boks 3: Afledte effekter

Der findes en række afledte effekter af model Joballiancens resultater, som der ikke er taget højde for i beregningerne. Der er i høj grad tale om effekter, der ikke kan kvantificeres. Det er effekter, der kan have stor betydning for den enkelte unge, men også for belastningen af systemet. En række udvalgte afledte effekter beskrives i denne boks.

Forebyggende indsats

Da Joballiancens resultater viser, at betydeligt flere stu-elever kommer videre i uddannelse eller job må det antages, at Joballiancen også har en forebyggende effekt på social risikoadfærd blandt unge uden uddannelse og job og med risiko for varig offentlig forsørgelse (NEET-gruppen). En risikoadfærd, som omfatter misbrug af alkohol og stoffer, tidlig seksuel debut og tidlig forældreskab, psykisk sygdom og kriminalitet³.

Det er en gruppe, som kommunerne har meget svært ved at hjælpe, fordi de ofte har flere komplekse problemstillinger på samme tid. Problemstillinger som skal håndteres på tværs af social-, uddannelses-, sundheds- og beskæftigelseslovgivning og -forvaltninger. De afledte effekter på risikoadfærd vil på sigt kunne give yderligere positive effekter, som ikke er kvantificeret i denne rapport.

Mere sammenhængende tilbud

De fleste af Joballiancens unge har gået i specialklasse og har i gennemsnit to varige og hovedsageligt psykiske og kognitive funktionsnedsættelser. Mange har derfor svært ved at navigere i usammenhængende tilbud og dermed opnå en positiv effekt af intentionen bag de forskellige lovgivninger. Med Joballiancens helhedsorienterede og sammenhængende forløb antages det derfor at give en række afledte effekter i form af færre sundhedsmæssige behandlinger, retssager eller børne- og familiesager m.m.

Med aktivitetseffekterne af Joballiancens stu-model vil den enkelte unge i gennemsnit have en højere disponibel indkomst og vil i mindre grad være tilknyttet indsatsen i jobcenteret og kommunen. Derudover hjælper Joballiancen også den enkelte unge med at finde gode balancer mellem job, hverdag og fritid. Det kan have betydning for de øvrige sociale tilbud og ydelser, som denne gruppe af unge modtager. Joballiancens arbejde kan fx give anledning til en reduktion af behovet for botilbud, aflastning eller behandling, som kan give afledte effekter, der ikke kan kvantificeres direkte gennem beregningerne af nettobesparelserne og udbudseffekten.

Kvalitet og effektivitet af beskæftigelsesindsatsen

Når en elev har gennemført et stu-forløb efter Joballiancens model, vil det i det første halve år efter forløbet medføre et reduceret tidsforbrug i jobcenteret og kommunen. Derudover betyder aktivitetseffekterne af Joballiancens model, at færre vil være tilknyttet jobcenteret i den efterfølgende periode. Det giver lavere driftsomkostninger, som allerede er medtaget i beregningerne. Men derudover kan tidsbesparelsen også frigøre ressourcer til et øget fokus på øvrige målgrupper i beskæftigelsesindsatsen. Det kan potentielt forbedre både kvaliteten og effektiviteten af beskæftigelsesindsatsen.

³ Kilde: "Unge uden job og uddannelse – hvor mange, hvorfra, hvorhen og hvorfor? - En kortlægning af de udsatte unge i NEET-gruppen", VIVE (2019)

Bilag A: Beregningstekniske forudsætninger

I dette bilag beskrives de beregningstekniske forudsætninger, der ligger til grund for nærværende rapport. I bilag A.1 beskrives de beregningstekniske forudsætninger for driftsomkostninger i jobcenter, kommune og hos stu-sted. I bilag A.2 beskrives forudsætningerne for den aktivitetsmæssige effekt af Joballiances model. I bilag A.3 beskrives datagrundlaget for ydelses-, skatte- og fradragssatser.

A.1 Forudsætninger for driftsomkostninger

Hvis stu-systemet skal overgå fra det nuværende system til Joballiances model, vil det få konsekvenser for driftsomkostningerne. Det gælder både for størrelsesordenen og for placeringen af udgifterne. I dette afsnit ser vi nærmere på den økonomiske konsekvens for driftsomkostninger ved at overgå til Joballiances model for de særligt tilrettelagte ungdomsuddannelser.

Joballiances model betyder, at stu-stedet i løbet af uddannelsesforløbet arbejder på en anden og mere helhedsorienteret måde. Det betyder ikke, at stu-stedet øger udgifterne til den enkelte elev i løbet af selve uddannelsesforløbet. I den nærværende analyse er det derfor antaget, at selve stu-forløbet medfører de samme driftsomkostninger, uanset om en stu-elev indgår i Joballiances forløb eller ej. Forskellen i driftsomkostninger er derved omkostningerne ved et almindeligt forløb i jobcenter og kommune i forhold til driftsomkostningerne ved et overgangsforløb i Joballiances model (STB) i det første halvår efter uddannelsens afslutning. Derudover tages der heller ikke højde for eventuelle forskelle i frafald i løbet af stu-forløbet.

Som det er beskrevet ovenfor, overtager stu-stedet i overgangsforløbet en række opgaver fra jobcenter og kommune, når eleven indgår i Joballiances forløb. Opgaverne er beskrevet i drejebogen. Det betyder, at udgifterne til disse opgaver helt eller delvist fjernes fra jobcenterets poster. Der vil dog fortsat være aktiviteter, som knytter sig til jobcenterets myndighedsfunktioner. Derudover vil der stadig være udgifter til f.eks. en del af aktiveringsudgifterne (særligt udgifter til opkvalificerende kurser), udgifter til hjælpemidler og befordring, visse administrative opgaver og udgifter til særlig indsats.

De nuværende stu-steder, der indgår i Joballiances projekt, vurderer, at et overgangsforløb i alt koster ca. 30.000 kr. for en gennemsnitlig elev. Det dækker over de opgaver, som er beskrevet i drejebogen. Omkostningen for et overgangsforløb er udgangspunkt for en gennemsnitsbetragtning, der dækker, at nogle elever hurtigt er videre i job eller uddannelse og har meget sparsomt behov for overgangsforløbet, mens andre i større grad er tilknyttet stu-stedet.

For at sammenligne omkostningerne til overgangsforløb i Joballiances model har vi indhentet enhedsomkostninger for forskellige ydelsestyper i jobcentrene. Det er derved muligt at estimere de gennemsnitlige omkostninger i det første halve år efter endt stu for elever, der har gennemført et traditionelt stu-forløb. Tidligere analyser viser, hvordan stu-eleverne fordeler sig på forskellige ydelsesgrupper, umiddelbart efter de har afsluttet deres uddannelsesforløb⁴. Der er stor forskel på de forskellige ydelsesgruppers halvårslige enhedsomkostninger hos jobcentrene. På baggrund af fordelingen af stu-elever i det første halve år efter afslutning på deres uddannelsesforløb har vi derfor beregnet de gennemsnitlige halvårslige driftsomkostninger. Bilagstabel A.1 viser driftsomkostningerne for hhv. et forløb i jobcentrene og et overgangsforløb i Joballiances.

⁴ Kilde: "Arbejdsmarkedstilknæytning efter STU-forløb", HBS Economics (2022)

Da der er tale om gennemsnitlige enhedsomkostninger for de enkelte ydelsesgrupper, tages der ikke højde for, at udsatte unge, der har gennemført et stu-forløb, kan give anledning til andre enhedsomkostninger end den gennemsnitlige borger på samme ydelse. Gruppen af udsatte unge kan være relateret til øgede udgifter i forbindelse med beskæftigelsesindsatsen.

Som nævnt er der visse omkostninger, der ikke overgår fuldstændigt til stu-stedet i Joballiancen. Konkret har vi antaget, at udgifter til hjælpemidler og befordring samt puljer til særlige indsatser fortsat ligger i jobcenter eller kommune. Yderligere har vi antaget, at 25% af aktivering og administrationsudgifterne fortsat ligger i jobcenter eller kommune. Det skyldes, at den unge fx kan tildeles arbejdsmarkedsuddannelser (AMU), og at visse omkostninger til administrative opgaver fortsat ligger i jobcenteret. I beregningerne er det antaget, at stu-stedet overtager og varetager de opgaver, der er beskrevet i drejebogen, og som er en del af Joballiancens model, og at det derfor ikke medfører omkostninger i jobcenteret.

Tabel A.1 viser, at den halvårslige enhedsomkostning er estimeret til ca. 16.000 kr. for den gennemsnitlige traditionelle stu-elev i det første halvår efter afsluttet stu. Prisen på overgangsforløbet i Joballiancens model betyder, at de halvårslige enhedsomkostninger vurderes at være ca. 34.000 pr. gennemsnitlig elev. Det giver en difference på ca. 18.000 kr. for en gennemsnitlig ung i det første halve år efter afsluttet stu.

Bilagstabel A.1. Driftsomkostninger for overgangsforløb

Driftsomkostninger i det første halvår efter afsluttet uddannelse for en gennemsnitlig traditionel stu-elev og en gennemsnitlig elev i Joballiancens overgangsforløb (STB), kr. (2022-priser)

	TRADITIONEL STU-ELEV	JOBALLIANCENS STU-ELEVER
<i>- Omkostninger i jobcenter</i>		
Aktiveringsudgifter	6.600	1.700
Mentorudgifter	800	0
Udgifter til hjælpemidler og befordring	200	200
Administrationsudgifter	8.100	2.000
Puljer til særlige indsats	400	400
<i>- Omkostninger hos stu-sted</i>		
STB – overgangsforløb	0	30.000
I alt	16.100	34.300

Kilde: Egne beregninger pba Jobindsats.dk, FT2021/22: "BEU Alm.del – endeligt svar på spm. 215", 5. april 2022, og Ligeværd.

Note: De halvårslige omkostninger for den gennemsnitlige traditionelle stu-elev er beregnet pba. af ydelsesfordelingen i det første halvår. Administration dækker blandt andet over: sagsbehandling, ydelsesudbetaling, husleje, ejendomsdrift, HR, økonomi, regnskab, og IT. Administrationsudgifter og puljer til særlig indsats kan ikke opgøres direkte på ydelsesgrupper, og udgifterne er estimeret fordelt på ydelsesgruppe efter andel af samlede udgifter til aktivering, mentor, hjælpemidler og befordring. Det er antaget, at Joballiancens stu-elever fortsat afholder udgifter til aktivering og administration på 25% af den gennemsnitlige stu-elev, mens udgifter til hjælpemidler, befordring og særlig indsats er uændret. Mentorudgifterne er i antaget til at overgå fuldstændigt til stu-stedet.

De elever der har været gennem Joballiancens overgangsforløb og ikke er kommet i job eller uddannelse vil overgå til jobcenteret. I den efterfølgende tid vil der fortsat være driftsudgifter i jobcenter og kommune for alle elever, der hverken er i job eller uddannelse. Det gælder, uanset om de har gennemført et traditionelt forløb eller et forløb efter Joballiancens model. Den fordelingsmæssige effekt af Joballiancens model, se Bilag A.2, betyder dog, at der vil være en driftsmæssig besparelse fra anden halvdel af første år og frem. Det skyldes, at en lavere andel vil modtage beskæftigelsesindsats i jobcenteret.

A.2 Den beskæftigelsesmæssige effekt af Joballiancen

De økonomiske konsekvenser af Joballiancens model er mere vidtrækkende end driftsomkostningerne. Resultaterne af Joballiancens model viser, at det har indvirkning på andelen i beskæftigelse eller uddannelse og derved både på den kommunale og statslige økonomi i form af ydelser, skat, afgifter og moms. En vigtig forudsætning for disse beregninger er derfor den fordelingsmæssige effekt af Joballiancens model. I særlig grad andelen af unge, der er i beskæftigelse eller uddannelse. I dette afsnit ser vi derfor nærmere de antagelser, der ligger til grund for disse beregninger.

I alt har 124 stu-elever gennemført Joballiancens forløb, mens 16 elever i skrivende stund fortsat er i gang med 3. år på Joballiancens stu. Af de elever, der har gennemført, er 117 (94%) i enten beskæftigelse eller uddannelse, mens resten er overgået til kommunal indsats og offentlig ydelse. Det står i skærende kontrast til den generelle arbejdsmarkedstilknytning efter stu-forløb, hvor mellem 12 og 23% er i enten beskæftigelse eller uddannelse.

Implementeringen af Joballiancens model har vist, at 94% af eleverne ender med tilknytning til arbejdsmarked eller uddannelse. Derudover er der kun 124 elever, der har gennemført et forløb efter Joballiancens model i løbet af tre år. Til sammenligning færdiggjorde ca. 1.600 elever hvert år en stu i perioden 2016 til 2020. Der er derfor tale om et relativt lille datagrundlag. Det betyder konkret, at det synes usikkert at antage, at 94% af en samlet årgang vil ende i job eller uddannelse, hvis Joballiancens model implementeres bredt.

Vi har derfor lagt til grund, at Joballiancens model ikke har effekt på de stu-elever, der er længst fra arbejdsmarkedet. I den forbindelse har vi antaget, at andelen af førtidspensionister efter endt stu-forløb er ens, uanset om der gennemføres et traditionelt forløb eller et forløb efter Joballiancens model. Dernæst har vi antaget, at 94% af den resterende gruppe vil ende i job eller uddannelse efter forløb på baggrund af Joballiancens model. Det svarer til, at 64% af en stu-årgang vil være i job eller uddannelse, efter STB-forløbet er afsluttet. De er fordelt mellem job- eller uddannelses typer med deres nuværende relative andel. 32% antages at være på førtidspension, mens den resterende gruppe (4% af en årgang) er placeret på ydelsesgrupper efter deres forholdsmæssige størrelse for de traditionelle stu-forløb.

Det er vigtigt at pointere, at Joballiancens model også henvender sig til stu-elever der i dag bliver tilkendt førtidspension. Det er også understreget af hidtidige erfaringer. Den ovenstående antagelse er derfor foretaget for at kvantificere den del af stu-gruppen, der er længst fra arbejdsmarkedet, og som har det mindste beskæftigelsespotentiale.

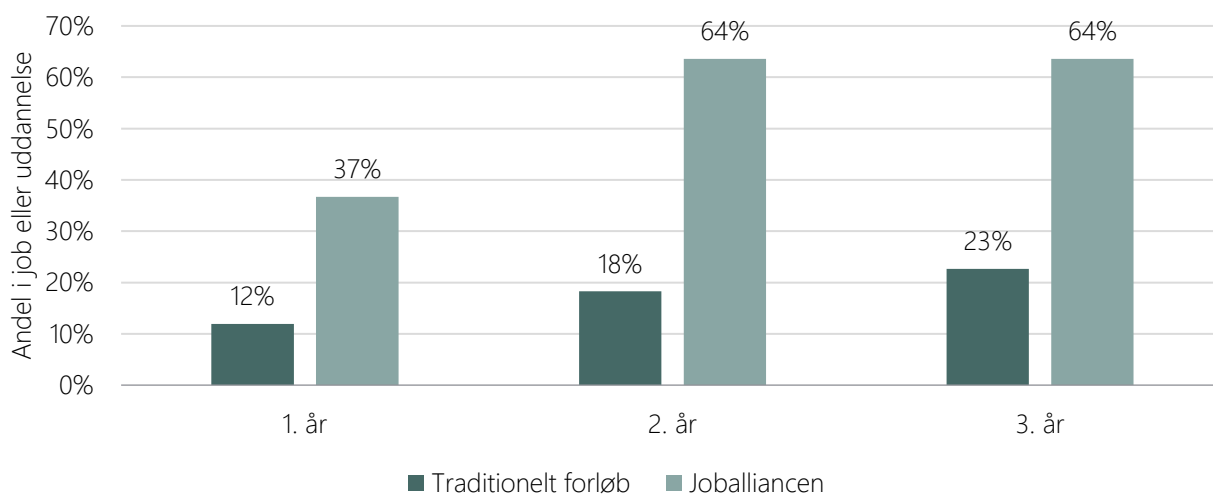
Det er antaget, at effekten af Joballiancens model træder i kraft efter afslutning af overgangsforløbet, dvs. et halvt år efter afsluttet stu-forløb. I det første halve år, efter stu-forløbet er færdiggjort, antages det derved, at andelen i job eller uddannelse er ens med det traditionelle forløb. Det betyder derved, at den gennemsnitlige andel i job eller uddannelse i løbet af det første hele år ved et Joballiancen-forløb er 37%. I praksis vil eleverne løbende blive sluset ud i job eller uddannelse i løbet af det første halve år, og der er derved formentligt tale om et underkantsskøn for timingen af effekten på andelen i job eller uddannelse.

Bilagsfigur A.2 viser andelen i job eller uddannelse hhv. første, andet og tredje år efter færdiggjort stu-forløb. De tidligste erfaringer med afsluttede stu-forløb i Joballiancen går 3 år tilbage. Resultater herfra viser, at der er en fastholdelse af andelen i job eller uddannelse gennem alle tre år. Denne fastholdelse vil højst sandsynligt have længere varighed end tre år. Tidligere resultater har vist, at andelen i job eller uddannelse efter et traditionelt forløb vokser fra 10% ugen efter afslutning til 27% fire år efter afslutning⁵. Men på baggrund af den tilgængelige information har vi ud fra et forsigtighedsprincip valgt at mereeffekten af Joballiancens model har en treårig varighed.

⁵ Kilde: "Arbejdsmarkedstilknytning efter STU-forløb", HBS Economics (2022)

Bilagsfigur A.2 Afsluttede stu-elevs tilknytning til arbejdsmarkedet og uddannelse

Andel af afsluttede stu-elever i beskæftigelse eller uddannelse i de første tre år efter afsluttet stu.

Kilde: Egne beregninger pba. af tal fra Danmark Statistik (Kotre & Dream) og Ligeværd.

Note: Det er antaget at effekten af Joballiances model træder i kraft på bagkant af afslutningen af STB-forløbet. Det første halve år efter afslutning af stu-forløbet er tilknytningen til arbejdsmarkedet lig med det traditionelle forløb. I den fordeling der antages for Joballiances model (fra andet halvår af første år og frem) fastholdes andelen der ender på førtidspension (32%), mens det antages at 94% af resten ender i arbejde eller uddannelse (64% af en årgang). Fordelingen af det traditionelle forløb bygger på gennemsnitsbetragtninger i perioden 2016 til 2020. Andelen i job eller uddannelse første år er et udtryk for gennemsnittet i første halve år (10%) og andet halve år (64%).

A.3 Ydelses-, skatte- og fradragssatser

Når den aktivitetsmæssige effekt skal omsættes til offentlige udgifter og indtægter, er der benyttet en række input for ydelses-, løn-, skatte-, og fradragssatser. I bilagstabel A.3 fremgår de ydelsessatser og indtægter, der indgår i beregningerne. Konkret er timelønnen for den relevante gruppe sat til den gennemsnitlige mindsteløn for en ufaglært på en lang række overenskomstområder. Derudover er det antaget, at unge i ordinært job i gennemsnit vil arbejde ca. halv tid (20 timer om ugen). Tal fra unge, der har været igennem Joballiances stu-forløb viser, at unge i fleksjob i gennemsnit arbejder 10 timer om ugen. For unge i skånejob er det samme antal timer antaget.

Bilagstabel A.3 Ydelsessatser og indtægter

Anvendte årlige ydelsessatser og indtægter for forskellige grupper, kr.

GRUPPE	YDELSE MV.	INDTÆGT	NOTE ELLER ANTAGELSE
Ordinært job	0	135.000	130 kr. i timen, 20 timer om ugen
Fleksjob	183.000	68.000	130 kr. i timen, 10 timer om ugen.
Job med løntilskud for førtidspensionister (skånejob)	253.000	68.000	130 kr. i timen, 10 timer om ugen. 31 kr. i timen i tilskud til virksomheder.
SU	79.000	0	Udeboende sats
Voksenlærling	87.000	132.000	11.000 kr. om måneden og virksomhedstillæg på 45 kr. i timen
Arbejdsløshedsdagpenge	122.000	0	90% af løn (ordinært job) eller maks. 19.728 kr. om måneden

Ledighedsydelse	143.000	0	Ikke-forsørger
Kontanthjælp, jobparat	92.000	0	Udeboende
Uddannelseshjælp, åbenlyst uddannelsesparat	79.000	0	Udeboende
Selvforsørgende på anden vis end via beskæftigelse	0	0	
Uddannelseshjælp, aktivitetsparat eller uddannelsesparat	111.000	0	Udeboende, gns. af uddannelsesparat og aktivitetsparat
Kontanthjælp, aktivitetsparat	143.000	0	Udeboende
Integrationsydelse, aktivitetsparat	76.000	0	Ikke-forsørger og udeboende
Forrevalidering	92.000	0	Fortsætter på tidligere ydelse, antagelse: kontanthjælp
Revalidering	118.000	0	Gns. af fyldt 25 år og ingen forsørgerpligt, og under 25 år og udeboende
Ressourceforløb	141.000	0	Ikke-forsørgere og ikke-hjemmeboende
Sygedagpenge	237.000	0	Ledig
Jobafklaring	143.000	0	Ressourceforløbsydelse, ingen børn og ikke hjemmeboende
Barselsdagpenge	122.000	0	Samme sats som arbejdsløshedsdagpenge
Førtidspension	237.000	0	Enlig
FGU (skoleydelse)	86.000	0	Over 18 og udeboende

Kilde: Styrelsen for arbejdsmarked og rekruttering (STAR), borger.dk, Arbejdsgiverforeningen KA og Foreningsfælleskabet Ligeværd.

Note: Timelønnen på 130 kr. i timen er beregnet ud fra den gennemsnitlige mindsteløn for ufaglærte for en lang række overenskomstområder (Kontor, handel, frisør-medhjælper, industri, bygge og anlæg, service, hotel og restauration og det grønne område (anlæg)). Antallet af timer i ordinært job er antaget til gennemsnitlig halvtid. Antallet i timer i fleksjob bygger på erfaring fra elever i Joballiancens forløb. For skånejob er der antaget samme antal timer som i fleksjob. For visse grupper indgår virksomhedstilskuddet i den samlede udgift til ydelser mv.

I beregningerne benyttes der yderligere en række skatte- og fradragssatser. Konkret inkluderes et personfradrag på 48.000 kr. årligt. Det implicerer en antagelse om, at den unge er fyldt 18 år. Derudover inkluderes beskæftigelsesfradrag på 10,65 % af AM-pligtig løn, men maksimalt 45.600 kr. årligt. Til sidst inkluderes jobfradrag på 4,5% af den AM-pligtige indkomst, der overstiger 208.700 kr. (ikke relevant for denne gruppe). Derudover inddrages arbejdsmarkedsbidrag (AM-bidrag) på 8% af lønindkomst, bundskat på 12,06% af personlig indkomst (efter personfradrag), kommunal skat (inkl. kirkeskat) som gennemsnitlig 25,7% af personlig indkomst efter fradrag, og topskat på personlig indkomst over 568.900 kr. (ikke relevant for denne gruppe)⁶.

Til sidst tages der højde for provenu gennem moms og afgifter, det såkaldte tilbageløb. I beregningerne benyttes en tilbageløbsfaktor på 23%⁷. Tilbageløbsfaktoren er et udtryk for, hvor meget de offentlige indtægter, primært i form af moms og afgifter, ændrer sig, når den disponible indkomst ændrer sig. Det betyder, at når beskæftigelsesandelen er højere ifbm. et stu-forløb efter Joballiancens model, så er der samlede disponible indkomst højere, hvorved provenuet fra moms og afgifter er højere.

⁶ Skatte- og fradragssatser stammer fra Skatteforvaltningen og dækker 2023.

⁷ "Dokumentationsnotat om opgørelse af nettoafgiftsfaktoren", Finansministeriet (2019)

Bilag B: Tabeller m.

kommunaløkonomisk konsekvens

Dette bilag viser de detaljerede beregninger af de kommunale økonomiske konsekvenser, der fremgår af Figur 1, Figur 2 og Figur 3. De første tre tabeller viser den gennemsnitlige kommunale nettoforskel i de tre første år, mens de to sidste tabeller viser nettobesparselsen i første og andet år for de fire cases.

B.1 Økonomisk konsekvens pr. gennemsnitlig elev

I bilagstabel B.1 fremgår den kommunale nettoforskel i første år efter stu-forløbet afsluttes. Det inkluderer de seks måneders overgangsforløb efter Joballiancens model. Det betyder, at der kun er antaget en beskæftigelsesforskel mellem de to forløb i anden halvdel af det første år. Derudover er der ikke store ændringer at spore når det gælder udgifter til ydelser mv. Det skyldes, at de sparede ydelsesudgifter til bl.a. uddannelseshjælp og ressourceforløb vejes op af øgede udgifter til blandt andet fleksydelse og løntilskud til virksomheder.

Bilagstabel B.1 Kommunal nettoforskel første år

Førsteårs kommunal nettoforskel på økonomisk konsekvens af traditionelt forløb og Joballiancen-forløb, pr. gennemsnitlig elev, kr. (afrundet til nærmeste 1.000). Positiv nettoforskel er et udtryk for nettobesparselse (udgifter) og nettofortjeneste (indtægter).

	DRIFT	YDELSER MV.	KOMMUNALSKAT	NETTOINDTÆGT
Traditionel	30.000	146.000	28.000	-148.000
Joballiancen	35.000	150.000	33.000	-152.000
Nettoforskel	-5.000	-4.000	5.000	-4.000

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik, Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, Skatteforvaltningen, borger.dk, Arbejdsgiverforeningen KA, Finansministeriet, FT2021/22: "BEU Alm. del-spm., 215" – endeligt svar (5. april 2022), og Foreningsfælleskabet Ligeværd.

Note: Drift dækker over driftsomkostninger i kommunal regi, samt driftsomkostninger til efterværn (STB) hos stu-stedet. Ydelser mv. dækker over ydelsesudbetaling samt løntilskud til virksomheder. For kommunalskat er den gennemsnitlige kommunal (inkl. kirkeskat) på 25,7% (2023) benyttet. Der tages yderligere højde for personfradrag, beskæftigelsesfradrag og jobfradrag (2023 satser).

Bilagstabel B.2 Kommunal nettoforskel andet år

Andetårs kommunal nettoforskel på økonomisk konsekvens af traditionelt forløb og Joballiancen-forløb, pr. gennemsnitlig elev, kr. (afrundet til nærmeste 1.000). Positiv nettoforskel er et udtryk for nettobesparselse (udgifter) og nettofortjeneste (indtægter).

	DRIFT	YDELSER MV.	KOMMUNALSKAT	NETTOINDTÆGT
Traditionel	23.000	155.000	31.000	-147.000
Joballiancen	2.000	155.000	40.000	-117.000
Nettoforskel	21.000	0	9.000	30.000

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik, Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, Skatteforvaltningen, borger.dk, Arbejdsgiverforeningen KA, Finansministeriet, FT2021/22: "BEU Alm. del-spm., 215" – endeligt svar (5. april 2022), og Foreningsfælleskabet Ligeværd.

Note: Drift dækker over driftsomkostninger i kommunal regi. Ydelser mv. dækker over ydelsesudbetaling samt løntilskud til virksomheder. For kommunalskat er den gennemsnitlige kommunal (inkl. kirkeskat) på 25,7% (2023) benyttet. Der tages yderligere højde for personfradrag, beskæftigelsesfradrag og jobfradrag (2023 satser).

Bilagstabel B.3 Kommunal nettoforskel tredje år

Tredjeårs kommunal nettoforskel på økonomisk konsekvens af traditionelt forløb og Joballiancen-forløb, pr. gennemsnitlig elev, kr. (afrundet til nærmeste 1.000). Positiv nettoforskel er et udtryk for nettobesparelse (udgifter) og nettofortjeneste (indtægter).

	DRIFT	YDELSER MV.	KOMMUNALSKAT	NETTOINDTÆGT
Traditionel	19.000	161.000	33.000	-147.000
Joballiancen	2.000	155.000	40.000	-117.000
Nettoforskel	17.000	6.000	7.000	30.000

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik, Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, Skatteforvaltningen, borger.dk, Arbejdsgiverforeningen KA, Finansministeriet, FT2021/22: "BEU Alm. del-spm., 215" – endeligt svar (5. april 2022), og Foreningsfælleskabet Ligeværd.

Note: Drift dækker over driftsomkostninger i kommunal regi. Ydelser mv. dækker over ydelsesudbetaling samt løntilskud til virksomheder. For kommunalskat er den gennemsnitlige kommunal (inkl. kirkeskat) på 25,7% (2023) benyttet. Der tages yderligere højde for personfradrag, beskæftigelsesfradrag og jobfradrag (2023 satser).

B.2 Økonomisk konsekvens pr. elev: Udvalgte målgrupper

Bilagstabel B.4 Nettobesparelse første år

Kommunal nettobesparelse første år, pr. elev, kr. (afrundet til nærmeste tusinde)

CASE NR.	CASE		DRIFT	YDELSER MV.	KOMMUNAL - SKAT	NETTOBE- SPARELSE
	TRADITIONELT	JOBALLIANCEN				
1	Ressourceforløb	Fleksjob (10 timer)	28.000	-42.000	25.000	11.000
2	Uddannelseshjælp	Ordinært job (20 timer)	29.000	111.000	0	140.000
3	Uddannelseshjælp	FGU (skoleydelse)	29.000	25.000	-6.000	48.000
4	Uddannelseshjælp	SU	29.000	32.000	-8.000	53.000

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik, Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, Skatteforvaltningen, borger.dk, Arbejdsgiverforeningen KA, Finansministeriet, FT2021/22: "BEU Alm. del-spm., 215" – endeligt svar (5. april 2022), og Foreningsfælleskabet Ligeværd.

Note: Drift dækker over driftsomkostninger i kommunal regi, samt driftsomkostninger til efterværn (STB) hos stu-stedet. Ydelser mv. dækker over ydelsesudbetaling samt løntilskud til virksomheder. For kommunalskat er den gennemsnitlige kommunal (inkl. kirkeskat) på 25,7% (2023) benyttet. Der tages yderligere højde for personfradrag, beskæftigelsesfradrag og jobfradrag (2023 satser).

Bilagstabel B.5 Nettobesparelse andet år

Kommunal nettobesparelse andet år, pr. elev, kr. (afrundet til nærmeste tusinde.)

CASE NR.	CASE		DRIFT	YDELSER MV.	KOMMUNAL - SKAT	NETTOBE- SPARELSE
	TRADITIONELT	JOBALLIANCEN				
1	Ressourceforløb	Fleksjob (10 timer)	57.000	-42.000	25.000	40.000
2	Uddannelseshjælp	Ordinært job (20 timer)	59.000	111.000	0	170.000
3	Uddannelseshjælp	FGU (skoleydelse)	59.000	25.000	-6.000	78.000
4	Uddannelseshjælp	SU	59.000	32.000	-8.000	83.000

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik, Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, Skatteforvaltningen, borger.dk, Arbejdsgiverforeningen KA, Finansministeriet, FT2021/22: "BEU Alm. del-spm., 215" – endeligt svar (5. april 2022), og Foreningsfælleskabet Ligeværd.

Note: Drift dækker over driftsomkostninger i kommunal regi. Ydelser mv. dækker over ydelsesudbetaling samt løntilskud til virksomheder. For kommunalskat er den gennemsnitlige kommunal (inkl. kirkeskat) på 25,7% (2023) benyttet. Der tages yderligere højde for personfradrag, beskæftigelsesfradrag og jobfradrag (2023 satser).

Bilag C: Tabeller m. samlet økonomisk konsekvens

Dette bilag viser de samlede økonomiske konsekvenser af Joballiancen. Først præsenteres den gennemsnitlige konsekvens pr. elev i de tre første år efter stu-forløbet afsluttes. Dernæst præsenteres nettobesparelsen i de to første år for de fire cases. Til sidst præsenteres beregningerne af de varige (3-årig) nettobesparelse og arbejdsudbud.

C.1 Økonomisk konsekvens pr. gennemsnitlig elev

Bilagstabel C.1 Samlet nettoforskel første år

Førsteårs samlet nettoforskel på økonomisk konsekvens af traditionelt forløb og Joballiancen-forløb, pr. gennemsnitlig elev, kr. (afrundet til nærmeste 1.000). Positiv nettoforskel er et udtryk for nettobesparelse (udgifter) og nettofortjeneste (indtægter).

	DRIFT	YDELSER MV.	SKAT MV.	NETTOINDTÆGT
Traditionel	30.000	146.000	67.000	-109.000
Joballiancen	35.000	150.000	82.000	-103.000
Nettoforskel	-5.000	-4.000	15.000	6.000

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik, Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, Skatteforvaltningen, borger.dk, Arbejdsgiverforeningen KA, Finansministeriet, FT2021/22: "BEU Alm. del-spm., 215" – endeligt svar (5. april 2022), og Foreningsfælleskabet Ligeværd.

Note: Drift dækker over driftsomkostninger i kommunal regi, samt driftsomkostninger til efterværn (STB) hos stu-stedet. Ydelser mv. dækker over ydelsesudbetaling samt løntilskud til virksomheder. For kommunalskat er den gennemsnitlige kommunal (inkl. kirkeskat) på 25,7% (2023) benyttet. Der er derudover inkluderet provenu fra bundskat, moms og afgifter (tilbageløb). Der tages yderligere højde for personfradrag, beskæftigelsesfradrag og jobfradrag (2023 satser).

Bilagstabel C.2 Samlet nettoforskel andet år

Andetårs samlet nettoforskel på økonomisk konsekvens af traditionelt forløb og Joballiancen-forløb, pr. gennemsnitlig elev, kr. (afrundet til nærmeste 1.000). Positiv nettoforskel er et udtryk for nettobesparelse (udgifter) og nettofortjeneste (indtægter).

	DRIFT	YDELSER MV.	SKAT MV.	NETTOINDTÆGT
Traditionel	23.000	155.000	75.000	-103.000
Joballiancen	2.000	155.000	98.000	-59.000
Nettoforskel	21.000	0	23.000	44.000

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik, Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, Skatteforvaltningen, borger.dk, Arbejdsgiverforeningen KA, Finansministeriet, FT2021/22: "BEU Alm. del-spm., 215" – endeligt svar (5. april 2022), og Foreningsfælleskabet Ligeværd.

Note: Drift dækker over driftsomkostninger i kommunal regi. Ydelser mv. dækker over ydelsesudbetaling samt løntilskud til virksomheder. Skat mv. dækker over alle former for skat, AM-bidrag, samt provenu fra moms og afgifter (tilbageløb). For kommunalskat er den gennemsnitlige kommunal (inkl. kirkeskat) på 25,7% (2023) benyttet. Der tages yderligere højde for personfradrag, beskæftigelsesfradrag og jobfradrag (2023 satser).

Bilagstabel C.3 Samlet nettoforskel tredje år

Tredjeårs samlet nettoforskel på økonomisk konsekvens af traditionelt forløb og Joballiancen-forløb, pr. gennemsnitlig elev, kr. (afrundet til nærmeste 1.000). Positiv nettoforskel er et udtryk for nettobesparelse (udgifter) og nettofortjeneste (indtægter).

	DRIFT	YDELSER MV.	SKAT MV.	NETTOINDTÆGT
Traditionel	19.000	161.000	80.000	-100.000
Joballiancen	2.000	155.000	98.000	-59.000
Nettoforskel	17.000	6.000	18.000	41.000

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik, Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, Skatteforvaltningen, borger.dk, Arbejdsgiverforeningen KA, Finansministeriet, FT2021/22: "BEU Alm. del-spm., 215" – endeligt svar (5. april 2022), og Foreningsfælleskabet Ligeværd.

Note: Drift dækker over driftsomkostninger i kommunal regi. Ydelser mv. dækker over ydelsesudbetaling samt løntilskud til virksomheder. Skat mv. dækker over alle former for skat, AM-bidrag, samt provenu fra moms og afgifter (tilbageløb). For kommunalskat er den gennemsnitlige kommunal (inkl. kirkeskat) på 25,7% (2023) benyttet. Der tages yderligere højde for personfradrag, beskæftigelsesfradrag og jobfradrag (2023 satser).

C.2 Økonomisk konsekvens: Udvalgte målgrupper

Bilagstabel C.4 Nettobesparelse første år

Samlet nettobesparelse første år pr. elev, kr. (afrundet til nærmeste tusinde)

CASE NR.	CASE		DRIFT	YDELSER MV.	SKAT MV.	NETTOBESPARELSE
	TRADITIONELT	JOBALLIANCEN				
1	Ressourceforløb	Fleksjob (10 timer)	28.000	-42.000	58.000	44.000
2	Uddannelseshjælp	Ordinært job (20 timer)	29.000	111.000	15.000	155.000
3	Uddannelseshjælp	FGU (skoleydelse)	29.000	25.000	-13.000	41.000
4	Uddannelseshjælp	SU	29.000	32.000	-17.000	44.000

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik, Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, Skatteforvaltningen, borger.dk, Arbejdsgiverforeningen KA, Finansministeriet, FT2021/22: "BEU Alm. del-spm., 215" – endeligt svar (5. april 2022), og Foreningsfælleskabet Ligeværd.

Note: Drift dækker over driftsomkostninger i kommunal regi, samt driftsomkostninger til efterværn (STB) hos stu-stedet. Ydelser mv. dækker over ydelsesudbetaling samt løntilskud til virksomheder. Skat mv. dækker over alle former for skat, AM-bidrag, samt provenu fra moms og afgifter (tilbageløb). For kommunalskat er den gennemsnitlige kommunal (inkl. kirkeskat) på 25,7% (2023) benyttet. Der tages yderligere højde for personfradrag, beskæftigelsesfradrag og jobfradrag (2023 satser).

Bilagstabel C.5 Nettobesparelse andet år

Samlet nettobesparelse andet år pr. elev, kr. (afrundet til nærmeste tusinde)

CASE NR.	CASE		DRIFT	YDELSER MV.	SKAT MV.	NETTOBESPARELSE
	TRADITIONELT	JOBALLIANCEN				
1	Ressourceforløb	Fleksjob (10 timer)	57.000	-42.000	58.000	73.000
2	Uddannelseshjælp	Ordinært job (20 timer)	59.000	111.000	15.000	185.000
3	Uddannelseshjælp	FGU (skoleydelse)	59.000	25.000	-13.000	71.000
4	Uddannelseshjælp	SU	59.000	32.000	-17.000	74.000

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik, Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, Skatteforvaltningen, borger.dk, Arbejdsgiverforeningen KA, Finansministeriet, FT2021/22: "BEU Alm. del-spm., 215" – endeligt svar (5. april 2022), og Foreningsfælleskabet Ligeværd.

Note: Drift dækker over driftsomkostninger i kommunal regi. Ydelser mv. dækker over ydelsesudbetaling samt løntilskud til virksomheder. Skat mv. dækker over alle former for skat, AM-bidrag, samt provenu fra moms og afgifter (tilbageløb). For kommunalskat er den gennemsnitlige kommunal (inkl. kirkeskat) på 25,7% (2023) benyttet. Der tages yderligere højde for personfradrag, beskæftigelsesfradrag og jobfradrag (2023 satser).

C.3 Varig nettobesparelse og arbejdsudbud

Bilagstabel C.6 Varig nettobesparelse

Årlig nettobesparelse ved fuld indfasning, mio. kr., antaget 3-årig varighed af effekt

	ÅR 1	ÅR 2	ÅR 3	ÅR 4	ÅR 5
Årgang 1	10	70	70	0	0
Årgang 2		10	70	70	0
Årgang 3			10	70	70
Årgang 4				10	70
Årgang 5					10
I alt	10	80	150	150	150

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik, Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, Skatteforvaltningen, borger.dk, Arbejdsgiverforeningen KA, Finansministeriet, FT2021/22: "BEU Alm. del-spm., 215" – endeligt svar (5. april 2022), og Foreningsfælleskabet Ligeværd.

Note: En antaget treårig effekt implementerer en nettobesparelse på nul kr. fra år fire og frem.

Bilagstabel C.7 Varigt arbejdsudbud

Årligt nettoudbud ved fuld indfasning, fuldtidsbeskæftigede, antaget 3-årig varighed af effekt

	ÅR 1	ÅR 2	ÅR 3	ÅR 4	ÅR 5
Årgang 1	154	284	258	0	0
Årgang 2		154	284	258	0
Årgang 3			154	284	258
Årgang 4				154	284
Årgang 5					154
I alt	154	438	696	696	696

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik, Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, Skatteforvaltningen, borger.dk, Arbejdsgiverforeningen KA, Finansministeriet, FT2021/22: "BEU Alm. del-spm., 215" – endeligt svar (5. april 2022), og Foreningsfælleskabet Ligeværd.

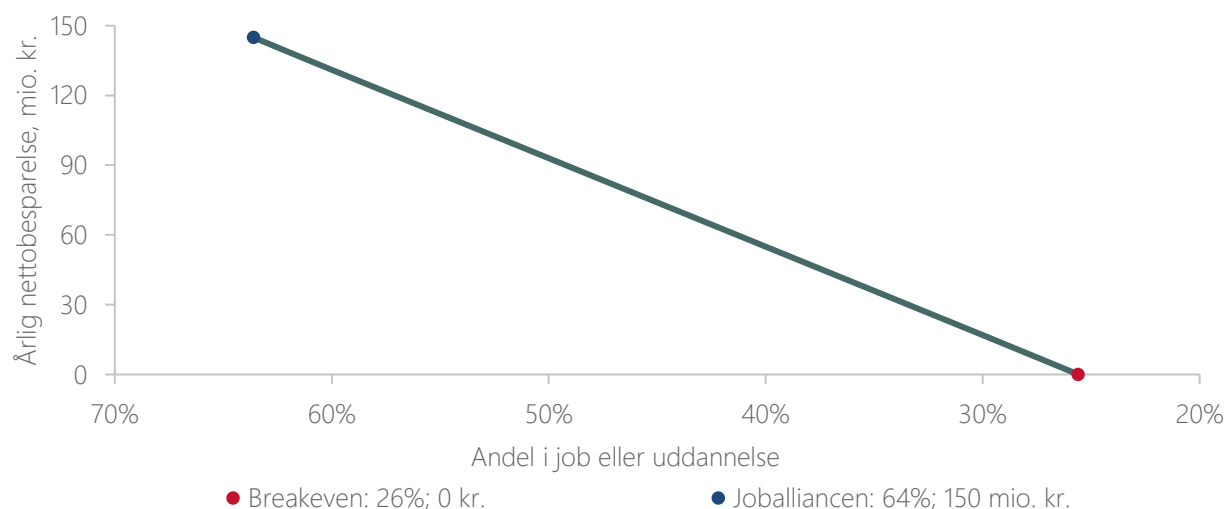
Note: En antaget treårig effekt implementerer en nettoudbud på nul fuldtidsbeskæftigede fra år fire og frem.

Bilag D: Følsomhedsberegning

Dette bilag viser sammenhængen mellem den årlige langsigtede nettobesparelse (mio. kr.) og andelen i job eller uddannelse ved implementering af Joballiancens stu-model. Aktivitetseffekten er fortsat antaget til at træde i kraft ved afslutning af STB-forløb (et halvt år efter afsluttet stu), og varigheden er fortsat antaget at være 3 år.

Bilagsfigur D.1 Beregningsmæssig følsomhed af årlig nettobesparelse

Antaget andel i job eller uddannelse efter Joballiancen-forløb sammenlignet med beregnet årlige nettobesparelse (mio. kr.) ved treårig varighed.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik, Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering, Skatteforvaltningen, borger.dk, Arbejdsgiverforeningen KA, Finansministeriet, FT2021/22: "BEU Alm. del-spm., 215" – endeligt svar (5. april 2022), og Ligeværd.

Note: En antaget treårig effekt implementerer en nettobesparelse på nul kr. fra år fire og frem.

“ Vi har skabt HBS Economics for at
levere viden, der kan udvikle og
fremtidssikre velfærdssamfundet

HBS ECONOMICS

er et af Nordens førende samfundsøkonomiske konsulenthuse. Vi rådgiver offentlige myndigheder, interesseorganisationer, private virksomheder og internationale organisationer. Ved at bygge bro mellem faglig viden, empiriske resultater og den politiske virkelighed leverer vi anvendelsesorienterede analyser, som er veldokumenterede og klart formidlet.